

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/6071
GK=167

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-266/2494/5011
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 16/04/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-60927 sayılı yazı,
b) 25/04/2012 tarihli ve 1812/3685 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6071 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-266/2650/5396
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

Sayın Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6071 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A- Tarih olarak yıl sonu esas alındığında;

31/12/2002 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 34.808 (%59), tutuklu sayısının 24.621 (%41);

31/12/2003 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 37.056 (%58), tutuklu sayısının 27.240 (%42);

31/12/2004 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 30.365 (%52), tutuklu sayısının 27.565 (%48);

31/12/2005 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 29.445 (%53), tutuklu sayısının 26.425 (%47);

31/12/2006 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 35.865 (%51), tutuklu sayısının 34.412 (%49);

31/12/2007 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 52.809 (%58), tutuklu sayısının 38.028 (%42);

31/12/2008 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 63.063 (%61), tutuklu sayısının 40.172 (%39);

31/12/2009 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 76.000 (%65), tutuklu sayısının 40.340 (%35);

31/12/2010 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 86.566 (%72), tutuklu sayısının 34.248 (%28);

31/12/2011 tarihi itibarıyla hükümlü sayısının 92.617 (%72), tutuklu sayısının 35.987 (%28);

15/05/2012 tarihi itibarıyla ise hükümlü sayısının 86.798 (%71), tutuklu sayısının 36.328 (%29),

Olduğu;

B- 15 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla, ceza infaz kurumlarında 418'si tutuklu, 696'sı hükümlü olmak üzere toplam 1.114 kamu görevlisinin bulunduğu; bunların, en çok işlenen ilk 10 suç esas alındığında sırasıyla, adam öldürme, uyuşturucu, yağma, hırsızlık, yaralama, cinsel suçlar, sahtecilik, dolandırıcılık, adam öldürmeye teşebbüs ve fuhuş suçları sebebiyle tutuklu veya hükümlü oldukları;

C- 15 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla, 6'sı tutuklu, 2'si hükümlü olmak üzere toplam 8

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

belediye başkanı ile tutuklu 8 belediye meclis üyesinin, silahlı terör örgütüne üye olma, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanununa muhalefet, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna muhalefet ve taahhüdü ihlâl gibi suç ve eylemlerden ötürü ceza infaz kurumlarında buldukları;

D- 2003 ilâ 2012 yılları arasında hayatını kaybeden hükümlü ve tutuklu sayısının 1.621 olduğu;

Meydana gelen 682 ölüm olayında toplam 1.728 personel hakkında adlî ve idarî soruşturma yapıldığı;

Adlî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda, 1.544 personel hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verildiği; 34 personel hakkında beraat, 1 personel hakkında hapis cezası, 1 personel hakkında para cezası kararları verildiği; 91 ölüm olayı ile ilgili olarak adlî soruşturmaya gerek görülmediği;

İdarî ve disiplin yönünden yapılan incelemeler sonucunda, 51 personelin uyarma cezası, 17 personelin kınama cezası, 1 personelin ise aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldığı; 1.504 personel hakkında disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verildiği; 151 ölüm olayında, görevliler hakkında idarî soruşturmaya gerek görülmediği;

18 ölüm olayı ile ilgili olarak yürütülen adlî ve idarî soruşturmaların halen devam ettiği;

E- Süreklilik arz eden hastalıkları bulunan ve Anayasanın 104. maddesindeki yetkiye istinaden Cumhurbaşkanlığı Makamınca cezaları kaldırılan hükümlü sayısının, 2003 yılında 123, 2004 yılında 9, 2005 yılında 5, 2006 yılında 2, 2008 yılında 3, 2009 yılında 7, 2011 yılında 8 ve 2012 yılında (26/04/2012 tarihi itibarıyla) 6 olduğu; bu hükümlülerin, wernicke-korsakof, akıl veya ruh sağlığı bozuklukları, kronik böbrek yetmezliği ve kanser gibi rahatsızlıklarının bulunduğu,

Anlaşılmıştır.

II- A- 15/05/2012 tarihi itibarıyla, Ülkemizde bulunan ceza infaz kurumlarının toplam kapasitesi 125.300 kişi olup, bu kapasiteye karşı ceza infaz kurumlarında toplam 123.126 hükümlü ve tutuklu bulunmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında kapasite sıkıntısı ve buna bağlı bazı sorunlar dışında yapısal bir sorun bulunmamakta, kapasite sorununun en kısa sürede çözümü için de önemli projeler yürütülmektedir.

Kapasite ile ilgili sorunun beş yıllık kısa vadede çözümü amacıyla yapılan plânlama gereğince, 2012 yılında 9.190 kişilik, 2013 yılında 14.856 kişilik, 2014 yılında 26.180 kişilik, 2015 yılında 19.000 kişilik ve 2016 yılında 8.650 kişilik olmak üzere toplam 203.143 kişilik kapasiteye ulaşılması; çağdaş infaz rejimine uygun olmayan ve toplam 13.388 kişilik kapasitesi bulunan küçük ilçe ceza infaz kurumlarının da bu süreçte kapatılarak, 189.755 kişilik kapasiteye ulaşılması öngörülmektedir.

B- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmakta, ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri de ulusal ve uluslararası denetime açık bulunmaktadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumları;

1- İdarî denetim kapsamında, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adlî denetim kapsamında, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezlerinde faaliyet gösteren izleme kurulları, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

III- A- 1) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, "Sürelî veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 62. maddesinde, hükümlünün, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahip olduğu; resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınların, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verileceği; eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tâbi tutulamayacağı; kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayının hükümlüye verilmeyeceği;

2) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün, "Eğitim kurulunun görev ve yetkileri" kenar başlıklı 43. maddesinde, kurum kitaplık veya kütüphanesine satın alma, bağış ya da ödünç alma gibi yollarla kazandırılacak yayınların tespitini yapmanın; kuruma gelen kitapların, kitaplık ya da kütüphaneye kabul edilip edilmemesine karar vermenin; kuruma gelen her türlü yayının,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan nitelikte olup olmadığına karar vermenin; kitap okumayı özendirici çalışmalar yapmanın, eğitim kurulunun görev ve yetkileri arasında olduğu;

3) 09/11/1983 tarihli "Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Kütüphane ve Kitaplık Yönetmeliği"ni yürürlükten kaldıran ve 12/07/2005 tarihinde yürürlüğe giren "Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesi"nin;

a) "Kuruma kabul edilmeyecek yayınlar" kenar başlıklı 11. maddesinde, mahkemelerce yasaklanmış olan; mahkemelerce yasaklanmamış olsa bile, kurum güvenliğini tehlikeye düşürdüğü veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsadığı eğitim kurulu kararıyla tespit edilen hiçbir yayının kuruma kabul edilmeyeceği;

b) "Kuruma kabul edilecek yayınlarda aranacak nitelikler" kenar başlıklı 12. maddesinde, kütüphane veya kitaplıklara alınacak veya kabul edilecek yayınların, iyileştirme ve eğitim programları ile derslere kaynaklık edecek nitelikte olması; hükümlü ve tutukluların genel ve meslekî bilgilerini artırıcı nitelikte olması; hükümlü ve tutuklulara insan, yurt ve millet sevgisini güçlendirecek nitelikte bulunması; hükümlü ve tutukluların manevî kalkınmalarını sağlayacak vasıfları taşıması; Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılaplarına uygun olması; hükümlü ve tutukluların boş zamanlarını değerlendirmelerini, okuma alışkanlığı edinmelerini ve kültür bakımından ufuklarını geliştirmelerini sağlayacak nitelikte olması gerektiği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

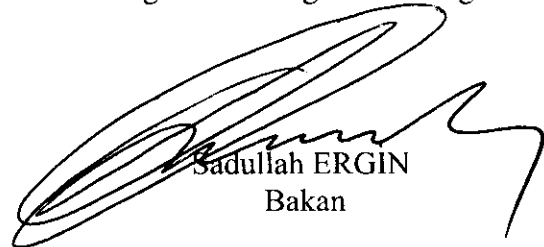
B- Açıklanan bu hükümler çerçevesinde, hükümlü ve tutuklulara posta yoluyla gelen veya ziyaretçileri tarafından getirilen ya da sevkle gelen hükümlü ve tutuklunun refakatinde getirdiği süreli ve süresiz yayınlar denetime tâbi tutulmakta, hakkında toplatma veya yasaklama kararı olmayan yayınlar kaşelenerek, gereken kayıtları yapıldıktan sonra ilgisine verilmektedir. Hükümlü ve tutuklu tarafından bu yayınların depoya kaldırılması veya ziyaretçisine iadesi istenmediği sürece geri alınmamaktadır.

Yasa dışı örgütleri ve bu örgütlerin yasa dışı davranış veya eylemleri ile bu tür eylemlere katılanları övücü veya hükümlüyü suça teşvik edici ve kurum görevlilerini hedef gösterir tarzda ibareler içeren, örgütsel haberleşme niteliği taşıyan, topluma yeniden kazandırma çalışmalarını olumsuz etkileyen, örgütsel dayanışmayı artırıcı ve ceza infaz kurumu ile görevlileri hakkında yalan yanlış bilgi içeren, tehdit ve hakaret ihtiva eden, dolayısıyla kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren süreli ve süresiz yayınlar hakkında ceza infaz kurumu eğitim kurulu kararıyla kısıtlama getirilebilmektedir. Bu kararlara karşı, ilgisinin infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır.

C- Ceza infaz kurumlarına sokulması veya bulundurulması yasaklanan kitap ve süreli yayınlarla ilgili olarak, Bakanlığımızda kayıtlı istatistik veri bulunmamaktadır.

IV- Soru önergesine konu edilen sair hususlarla ilgili Bakanlığımızda bilgi ve istatistik bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.


Sadullah ERGIN
Bakan